

Undirvísingarmálið.

Javnaðarmenn mótmæla.

Hugsandi menn hava ikki havt ilt við at funnið, at nóg av teim »stríðspunktum«, ið hava verið uppi ímillum sjálvstýrið og sambandið, hava verið so undarliga kunstiga uppgjørd og havt lítið og einki við tað virkliga lívið at gera.

Eitt av hesum stríðspunktum hevur verið grein 7 í skúla-lógini.

Í staðin fyri einans at hugsa um, hvussu hesin paragraffur eigur at skipast fyri at tæna pedagogiskum, skúlaligum, málum, hava teir gomlu politisku flokkarnir, sambandið og sjálvstýrið, gjørt undirvísingarpargraffin til eitt høvuðsstríðsvevni í politikki. Ja, so ófatiliga legði hevur tað verið og er tað enn!

Javnaðarflokkurin hevur frá fyrstu stund, hann hevur haft henda spurningin til viðgerðar, einans haft í huga at fáa greitt spurningin so frá hondum, at tað vóru tær pedagogisku grundirnar og bert tær, ið vóru tær avgerandi fyri støðuna hjá flokkinum.

Tað núverandi orðaljóðið í § 7 er ikki skúlaliga beint. At tað má broytast eru flestir skúlamenn á einum máli um. Men semjast um hesa broyting hava sambandið og sjálvstýrið ansað væl eftir ikki at kunna. Ein semja í hesum máli hevði ætlandi verið ov stórur missur, hevði tíkið ov mikið burtur av tí politiska klandurgrundarlag-

num hjá hesum báðum flokkum! Javnaðarmenn hava roynt at fingið enda á hesum orksleysa stríði og verið fleiri ferðir við til at givið øðrum partinum meirluta fyri einum eftir okkara tykki skúlaliga sæð nýtiligum orðalagi ístaðin fyri tað, ið nú er. Men tað tykist at hava haft sama úrslit. Eljstríðið er kynnað uppáttur við tað, at ministerið ikki hevur hildið seg kunnað gingið saman við slakum meirluta á Føroya lögtingi.

Hitt seinasta, ið liggur frammi í málinum, er bræv frá tí radikala undirvísingarministarinum Jørgen Jørgensen, har hann sigur seg einki at gera við málið, fyrr enn sambandið og sjálvstýrið kunnu semjast um eitt uppskot.

Sambandið og sjálvstýrið — ikki eitt orð um at hava hinir flokkarnar við í hesum máli! Hvat ið vinnuflokkurin sigur til at verða settur uttanfyri, víta vit ikki og leggja sjálvandi heldur einki í at fáa tað at vita. Men javnaðarflokkurin ætlar ikki tigandi at finna seg í at vera settur uttanfyri í skúlamálum líka so lítið sum í nokrum almennum føroyskum spurningum. Flokkurin mótmælti tessvegna hesum ministrarbrævi við at rýma úr lögtingsins fundarhøll, tá ið klandurparagraffurin í skúla-lógini kom fyrri.

Vit fáa at siggja, um paragraffurin kann broytast uttanum javnaðarflokkin!

Nýtt tinghús.

Í bløðunum leygardagin hin 9. í hesum mánaði er lýsing um nýtt tinghús.

Tað er í fullan orðan; nýtt hósكاني tinghús er torvur til, tað eru væl flest øll á einum máli um. Men tá ein lesur lýsingina, sum greiður frá, at har skulu vera umframt tingsal 8 arbeiðsrúm og 4 administratiónarrúm, men nevnt einki um rættargonguhøll, fatar ein ikki hví? Eg havi havt ta upp-fatan, at lögtingið pliktir seg til at halda rættargonguhøll, og at tað var ein av teim nógvu brekum, sum helta núverandi nógvi ovflita tinghús hevur, at tá tingið er saman, má rætturin taka støðu í nokkso primitivum rúmi í arresthúsinum vegna plástrót í tinghúsinum.

Fyri o. u. 30 árum síðani var uppá tal at byggja nýtt tinghús, so vilt mærlig kunnugt, hevði tingið tá bæði væl hósكاني tekning til kostnaðarættanina (pansur fyri ta tíoða); men sanatorið, sum var neyðvendugt, kom at liggja fyrri um somu tíð, og bleiv soleiðis tinghús-spurningurin lagdur til viks.

Tá tað nú er drálað so leingi — men eftir lýsingini at døma,

kann ein hugsa, at tingið nú ætlar at fara undir at byggja — vill man vóna, at tað verður við líkindum, tí latum okkum vera greið yvir, at tinghøllin skal presentera land og fólk. Er hesin spurni tí nærmast at kalla ein kulturspurningur. Her má fólkíð hava loyvi til at fylgja við starvinum, sum t. d. at tekningarnar koma fram í teim føroysku bløðunum, fyrst tann tekning, sum ætlanin var at nýta fyrri ca. 30 árum síðani, og ifall henda tekning ikki er hósكاني, so hvat ið orsakin er, og síðan í minsta lagi tær triggjar premieraðu tekningarnar, sum koma inn av nýggjum.

Á henda hátt hevur fólk høvi til at fylgja við og leggja til merkis, hvussu fólksins valda menn greiða henda stóra spurning frá sær. Stórspurningur er tað. Verðið seg ymisk uppfatan um tingið, so er spurningurin nýtt tinghús tross alt stórspurningur.

Føroyingur.

Sívar: »Dimmalætting« sigur, at P. M. Dam var hjá »friserinum« meðan »Krossur« svor uppá, at hann somu lotuna stóð í forstovuni og kagaði gjøgnum lyklohið, hvør hevur rætt, góðin? Bæki: Hvorgin, góðin. Bæði prógva seg at fara við ósanindum — tað er teirra náttúra. Sviku teir hana, bráðoyðu teir.

Hví varð ikki grindin á Brandarsvík rikin á Miðvág?

Miðvág, tann 20. okt. 1937.

Boð av grindini, ið var funnin á Brandarsvík um 11 tíðina — eftir hvat ið frættist — fingi vit ikki fyrr enn um 12—1 tíðina á degi, og kundu vit tessvegna ikki fara nóg tíðliga hiðani til grindina. Vit fóru tó avstað. Men tá ið vit komu á Grunnarnar mottu vit hvalabátinum »Falkinum«, og spurdu vit hann, hvussu verið var við grindini. Tá ið okkum varð svarað, at tað sást einki til nakra grind, vendu vit við aftur. Men komnir aftur til Miðvágs fingi vit at frætta, at menn kortini lógu við grind á Brandarsvík. Men tá var ov seint at fara av stað aftur. Vit roknaðu eisini við, at menn fóru at koma við henni til Miðvágs, so væl sum tað bar til í sjónum — og eftir okkara tykki vóru veðurlikindir eisini til at reka grind yvir Vágafjørð henda dag.

Tá ið vit so frættu, at menn høvdu hættað sær at farið við grindini til Havnar beint móti øllum sjóarfallslíkindum, kundu vit ikki annað enn gerast harmir yvir hesi tíðindi. Vit halda, at ein so góður og kærkomin fongur sum grind í hesi neyðar tíð, tá ið maður hevur so ilt við at fáa vetrarkost, mátti ikki verið at spælt við og forkomið av berum skilaløysi og ólíkindum. Hetta má av sonnum átalast hart og dyggiliga.

Tíðindamaður.

Bóndatokið, ið endaði á vaglinum.

Roykurin var rámur í Havnargøtu friggjadagin. Tværoykur, vælsignaður, ein vælsignaður roykur. Landsúrger var mirakul hjá teim gomlu. Er tað logið, at teir brúka hetta mirakulmedisínið so sjúkir teir eru. Súrgan er hitt rómasta, einki kann vera betri fyrri teir 50 grásjúkuknappamenninar, ið tvaglaðu um í Havnargøtu henda vælsignaða dag. Avgjørt einki.

Eg royndi at fregnast eftir, hvørji orðini vóru hjá hesum neyðarmonnum — miskunsemi miðt dreiv meg at vera forvitnan. Eg vildi vera reiðiliga býttur, tá ið svarað mærlig var, at tað ikki hevði verið minni í kvittinum enn eitt bóndatök. Og tú, til tingið, Føroya lögting og ikki til amtlækan ella djóralækan, ið skal vera speciallistur og rámarastur tve- og pillarabryggjari. Skilur tú hetta? Men kortini tú — kanska sjúklingarnir hava uppdagað mirakuldohtarinn uppi í tinginum! Hvør veit. Men ólukkutíð og tað versta av tí heila — hesir neyðar menn vunnu ikki niðan! Onkur vil vera við at snerturin var so meinar, at teimum rann grátt fyrri sjón uppi við Vaglið, so

Gott oksakjöt

av Víkum og gott nýslaktað

lambskjöt

fæst í

SMÆRUNI

Bekendtgørelse.

I Henhold til Lov om Lærlingeforholdet Nr. 120 af 7. Maj 1937 skal enhver Haandværker, Industridrivende, Handlende eller anden næringsdrivende, der antager en Person under 18 Aar til at arbejde i sin Virksomhed, sørge for at der, forinden vedkommende træder i Arbejde, oprettes skriftlig Lærekontrakt. Kontrakt skal oprettes ogsaa i de for Tiden bestaaende Lærlingeforhold.

Kontrakten skal godkendes af Sysselmanden, Sognefogden i Vaag, for Thorshavn og Sydstrømme Landfogeden (Politimesteren). Blanketter til Kontrakter faas gratis samme Steder.

Landfogeden (Politimesteren) paa Færøerne, d. 22. Okt. 1937.

Niels Westerby.

hvor vilstist frá øðrum. Og nú frættist, at teir ganga enn og tvagla um í Havnargøtum. Eg vil tí siga, at um onkur samaritáður hittir teir, so miskunir hann seg yvir teir. Eyðkendir eru teir av roykinum. Súrgan hevur tað við sær, at hon gerst rámmari í hvørjum. Í samband við hesa mína áheitan vil eg annars lýsa frá, at onkur mirakuldohtari hevur latið menn vítað, ráðið er ókeypis, at tað er hættisligt at verða forkølað við grásjúku. Umslag við pillarum, landsúrgeru og songarlegu eru einastu ráðini. Hesir neyðar sjúklingar megu tí vera heima undir dýnuni við ferðaldum umslag fyrri at dríva teir dekanas grásjúku maga- og hjarta- og monukreppingarnar og sleppa undan brádeyðanum.

Lúrifaks.

E. s. Verður onkur funnin á heilavillustadiinum og einki spjaldur hevur um hálsin, verður hann at venda sær til hittigóðs-støðuna.

H. s.

„Dimmalætting“ „demonstrerer“.

Det kan ikke andet end virke en Smule humoristisk, hver Gang »Dimmalætting« giver sin i Ly af »Ordets Lys« anstrengt flakkende Moralskhed en god Dag, kaster Masken og hugger sine Gifttænder efter Modstanderne og viser sin sande Natur.

Det humoristiske er selvfølgelig ikke Umoraliteten, men den barnslige og psykologisk set interessante Form den fremtræder i — som nu Bladets Forsøg paa ved Forvrængning og Latterliggørelse af det færøske Socialdemokratis Protest imod det Standpunkt, som Undervisningsminister Jørgen Jørgensen har taget til § 7 i Skoleloven, at forevige en Strid mellem Statsminister Stauning og den socialdemokratiske Lagtingsgruppe vedrørende nævnte Paragraf, hvilken Fremstilling er en hemnignis naiv for ikke at sige

barnslig Negligeren af Mindstekravet til et Blads Loyalitet overfor Sandheden. En i Sandhed lidet flatterende Demonstration af »Ordets Lys« Frugter i dette »honnette« Blad.

Der var ikke Talen om nogen Protest imod Stauning, men om en utvetydig Tilkendegivelse over for Undervisningsministeren, at det færøske Socialdemokrati under ingen Omstændighed vil finde sig i at være sat uden for Afgørelsen af et saa specifikt færøsk Spørgsmaal som Undervisningsproget i de færøske Skoler.

Á Føroya lögtingi 1937.

Hjálp til treingjandi fiskimenn og jørð til veltungar til ogn-arsleysar.

P. M. Dam:

Allir heiðraðu tingmenn eru greiður yvir hin ringa standin millum fiskimenn og arbeiðarar í Føroyum. Tingmenn sum aðrir Føroyingar hava tessvegna lagt stórt arbeiði í til at fáa bót eitt sindur uppá hesu ringu víður-skifti. Eitt hvørt er eisini gjørt. Men tað er tessverri so lítið munandi. So sum okkara figgiarlígu evnir eru kann heldur ikki avrikast alt í einum. Tak fyrri tak, meiri er ikki at vænta. Men gera vit tað, so verður at enda at muna.

Hesi mál, ið javnaðarflokkurin hevur lagt á tingborð, miða ímóti at taka eini tvey tok á hjálpinnarleiðini, og er tað flokksins vón, at teir heiðraðu tingmenn vilja taka væl undir her og leggja eitt arbeiði í at fáa tað besta og mesta burtur úr, ið fæst kann.

Tað fyrsta, ið her er talan um, er at skipa so fyrri, at tað av sonnum kann sigast, at eingin Føroyingur, ið hevur hug at velta, og sum treingir til at sleppa til veltungar, ikki fær at velta í. Eitt stórt stig er stig-ið móti hesum máli í jarðaumskipanini. Men hon er enn ikki komin at virka í tí praktiska lívinum, og tað vil eisini vera